

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 18. desember 2024

Sak 2024/836 - BCC-forbundet org.nr. 828 408 712 - klage over vedtak om delvis innvilgelse av søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Shabneet K. Bains og Elisabeth Ekberg

Sakens bakgrunn

- (1) BCC-forbundet (klager) søkte 30. august 2023 om merverdiavgiftskompensasjon for seg og fire underledd for regnskapsåret 2022. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 13 797 525 kroner etter forenklet modell.
- (2) Klager henvendte seg til Lotteritilsynet i e-post 2. august 2023, og ønsket blant annet informasjon om kjøp av varer og tjenester mellom leddene i BCC-forbundet skulle trekkes fra i søknadsgrunnlaget. Tilsynet ba i e-post 18. august 2023 om mer informasjon, herunder bilag som viste hvilken type transaksjoner det var tale om. Etter å ha mottatt bilagene svarte tilsynet i e-post 25. august 2023 at viderefakturering av rene utlegg/refusjon for en kostnad, ikke er kompensasjonsberettiget.
- (3) Lotteritilsynet fattet 20. desember 2023 vedtak om delvis innvilgelse av søknaden. Underleddet BCC-forbundets Fellestjenesters søknadsgrunnlag på 15 105 340 kroner ble avslått, med den begrunnelse at underleddet ikke hadde dokumentert at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for.
- (4) BCC-forbundet og de øvrige underleddenes søknadsgrunnlag ble redusert med totalt 33 000 782 kroner, med den begrunnelse at kostnadene gjaldt viderefakturering mellom leddene i forbundet. Tilsynet viser til at dersom beløpet blir kompensert, vil det medføre dobbel kompensasjon internt i forbundet, uten at leddene har hatt dobbel kostnad. Avgrensningene medførte at det samlede kompensasjonsbeløpet ble redusert til 10 811 159 kroner.
- (5) Klager, representert av Ernest & Young Advokatfirma AS, ba 2. januar 2024 om utsatt klagefrist til 23. januar 2024, og fikk dette innvilget 8. januar 2024.
- (6) Klager påklaget vedtaket 23. januar 2024. Innledningsvis redegjøres det for BCC-forbundet, omorganiseringen fra BCC til BCC Norge og søknadsprosessen det aktuelle søknadsåret. I perioden 2016-2022 har BCC utredet, forberedt og gjennomført en større omorganisering. BCC endret navn til BCC Norge, og er det norske sentralleddet med 19 lokale menigheter rundt om i landet. I tillegg ble BCC-forbundet etablert i 2021. Det er en ideell og allmennyttig sammenslutning av flere selvstendige organisasjoner (kalt

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

«fellestiltak») som er underlagt et felles formål. Hver enhet har en selvstendig ledelse og et eget målrettet oppdrag innenfor forbundets ideelle formål. Tidligere ble søknad om kompensasjon sendt av BCC (nå BCC Norge), med tilhørende underledd. Fra søknadsåret 2023 ble søknad om kompensasjon sendt fra to sentralledd, som hver for seg sendte søknad på vegne av forskjellige underledd; BCC Norge og BCC-forbundet.

- (7) Klager anfører at vedtaket er basert på feil faktumforståelse og feil rettsanvendelse. Omorganiseringen er ifølge klager ikke begrunnet i et ønske om å oppnå avgiftsmessige fordeler. Omorganiseringen var utredet over en lang tidsperiode og var begrunnet i behovet for en bedre struktur for å kunne oppfylle trossamfunnets formål – ikke bare i Norge, men også internasjonalt. Det vises til at forenklet søknadsmodell ikke er basert på faktiske påløpte merverdiavgiftskostnader, og at det ikke stilles krav til dokumentasjon av de reelle merverdiavgiftskostnadene ved innsendelse av søknad etter denne modellen. Formålet med forenklet modell er en forenkling som medfører at søknadsbeløpet vil avvike fra reelle merverdiavgiftskostnader. Klager hevder også at Lotteritilsynet feilaktig har lagt vekt på den totale potten Stortinget har bevilget til ordningen.
- (8) Klager anfører også at tabellen i vedtaket som sammenligner søknadsbeløpene for søknadene sendt i 2022 og 2023 er unøyaktige. Det har skjedd en omfattende endring i BCCs struktur, noe som resulterte i to sentralledd fra og med søknadsåret 2023. Fremstillingen i tabellen blir feil fordi BCC-forbundets første driftsår var året 2022. Det er heller ikke riktig at viderefakturerings er årsaken til at søknadsbeløpet har økt. Hovedårsaken til økt søknadsbeløp er økning i kostnader, dels på grunn av økte satsninger og utvikling innen den ideelle virksomheten, dels på grunn av kostnader til omorganisering og dels på grunn av betydelig inflasjon/lønnsvekst i perioden. Ifølge klager må fakturering mellom forbundsenhetene sees i direkte sammenheng med det reelle behovet for tjenester, og faktureringen er derfor «bona fide» transaksjoner på lik linje med andre kostnader. Klager hevder at det er flere større søkere som har hatt økninger i søknadsgrunnlaget dette søknadsåret.
- (9) Klager anfører videre at det ikke skjer en dobbeltkompensasjon. Fakturering mellom enheter i forbundet for tjenester disse yter hverandre må sees i sammenheng med ny organisering og behovet for en bedre koordinering av det ideelle arbeidet. En effektiv og hensiktsmessig håndtering krever at BCC-forbundets Fellestjenester må finne riktig fordeling av kostnader, hvem som har behov fra hvilke tjenester etc. Det er fordelaktig å ha denne funksjonen samlet på ett sted. Alternativet ville vært at hver enkelt enhet selv kjøpte inn tjenester direkte og hadde egne medarbeidere som håndterte disse oppgavene mv., noe som er tungvint og tidkrevende. Ifølge klager skjer det en «omsetning» av tjenester mellom leddene i BCC-forbundet, det vil si at det foreligger levering av tjenester mot vederlag, slik begrepet er definert i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 1-3 første ledd bokstav a. Selv om omsetningen er unntatt fra avgiftsplikt, kan den ikke få en annen karakter i forhold til regelverket for denne ordningen. Selv om betalingen mellom leddene i forbundet er basert på kostnadsdekning betyr ikke dette at den som viderefakturerer bare er en avregningssentral. Tvert imot har BCC-forbundets Fellestjenester og de andre enhetene en sentral rolle for å koordinere kjøp og bruk av tjenestene for å tilrettelegge for at forbundets ideelle formål ivaretas. Klager viser til at det er tatt med både enheter som er kompensasjonsberettiget og ikke kompensasjonsberettiget, i tabellen fra vedtaket som viser fakturering mellom leddene i BCC-forbundet. Ifølge klager er det ikke riktig at en og samme kostnad blir fakturert og kostnadsført to steder i BCC-forbundet. Beløpet som det er avgrenset for, gjelder produksjon av tjenester hvor viderefakturerings skjer som ledd i tjenesteytelsen. Tjenester

er i stor grad utført av egne ansatte hvor betalingen er basert på hel eller delvis kostnadsdekning, noe som er vanlig i ideell sektor.

- (10) Klager hevder også at det ikke foreligger hjemmelsgrunnlag for å redusere søknadsgrunnlaget utelukkende fordi kostnadene er unntatt fra avgiftsplikt. Dersom fellestjenester som er unntatt fra merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven § 3-12 fjerde ledd må trekkes ut fra søknadsgrunnlaget, vil dette gi en utilsiktet negativ effekt, da det i søknadsgrunnlaget for forenklet søknadsmodell tas med flere typer kostnader uten merverdiavgift, blant annet lønnskostnader, kostnader til kurs mv. Det samme gjelder andre kostnader fra ikke-avgiftspliktige leverandører. Det kan ikke utledes et krav fra forskriftens ordlyd om at søkeren reelt sett har hatt merverdiavgiftskostnad i forenklet søknadsmodell. Tvert imot er det en forutsetning for forenklet modell at den ikke baseres på faktisk merverdiavgiftskostnad, slik tilfellet motsetningsvis er for dokumentert modell.
- (11) Med henvisning til to fakturer vedlagt klagen, anfører klager at det uansett ikke er grunnlag for å hevde at hele beløpet på 33 millioner kroner er kostnader som er bokført to ganger. Det vises til at fakturaene blant annet gjelder «honorar», og at dette ikke er viderefakturering av kostnader som er kjøpt inn fra andre leverandører.
- (12) Når det gjelder avslaget av BCC-forbundets Fellestjenesters søknadsgrunnlag, vises det til at underleddet er en ideell organisasjon som er registrert i Frivillighetsregisteret. Selv om underleddet er nylig etablert, er det en videreføring av IT-utviklingen som fant sted i BCC fra før. Som følge av omorganiseringen er organisasjonen i en utviklingsfase der nye rutiner skal på plass, herunder utvikling av hvordan den frivillige innsatsen skal organiseres for fremtiden. I 2022 har det vært frivillig arbeid med testing, utprøving og brukerstøtte for applikasjonene som er utviklet av BCC-forbundets Fellestjenester. Underleddet utviklet eksempelvis en applikasjon for lokalmenighetsbudsjettering hvor en egen arbeidsgruppe med frivillige har bistått med å gi innspill i utviklingen og utrulling.
- (13) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 27. mai 2024 til Lotterinemnda for behandling.
- (14) Klager sendte i brev 12. juni 2024 utfyllende merknader til Lotteritilsynets innstilling til Lotterinemnda.
- (15) Lotteritilsynet sendte i e-post 30. november 2024 tilleggsopplysninger i saken. Klager sendte kommentarer til dette i brev 3. desember 2024. Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Det rettslige grunnlaget

- (16) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).
- (17) Formålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet. Ordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp og varer og tjenester, jf. forskriften § 1.
- (18) Etter forskriften § 5 femte ledd må underledd dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Det fremgår videre av bestemmelsen at gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det

gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis styreinnsats tilfredsstiller ikke kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett knytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.

- (19) I forenklet modell skal søknadsgrunnlaget beregnes på grunnlag av totale driftskostnader etter avgrensninger og poster det skal gjøres fradrag for, jf. andre ledd og § 6. Totale driftskostnader skal hentes fra revidert og godkjent regnskap ett år tilbake i tid, jf. forskriften § 7 første ledd. Det følger av § 7 siste ledd at det beregnes åtte prosent søknadsbeløp av de første fem millioner kronene i søknadsgrunnlaget. Deretter beregnes det seks prosent søknadsbeløp av søknadsgrunnlag over fem millioner kroner.
- (20) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (21) BCC-forbundet sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 20. desember 2023 om delvis innvilgelse av søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2022.
- (22) Underleddet BCC-forbundets Fellestjenesters søknadsgrunnlag på 15 105 340 kroner ble avslått i sin helhet, med den begrunnelse at underleddet ikke hadde dokumentert at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for, jf. forskriften § 5 femte ledd.
- (23) Kravet til frivillig innsats må være oppfylt for det aktuelle regnskapsåret det søkes om kompensasjon for. Dette fremgår av ordlyden «virksomheten det søkes om kompensasjon for» i forskriften § 5 femte ledd første punktum. Hvorvidt kravet er oppfylt beror på en konkret helhetsvurdering, der særlig forholdet mellom lønnet og ulønnet innsats kan være et relevant moment. Underleddet har ikke dokumentert at organisasjonen har mottatt gaver eller medlemskontingent. For at underleddet skal være kompensasjonsberettiget, må følgelig gratis arbeidsinnsats utgjøre en viktig del av virksomheten. Det må ikke være for tett knytning mellom arbeidsinnsatsen og gjenytelser, jf. forskriften § 5 femte ledd siste punktum.
- (24) I henhold til Enhetsregisteret skal underleddet yte fellestjenester til BCC-forbundets sentralorganisasjon og fellestiltak, eksempelvis IT-tjenester, økonomi- og regnskap, HR, osv.
- (25) Det fremgår av saksdokumentene at underleddet forvalter applikasjoner og tjenester som bygger på en lang tradisjon av frivillighet. En del av applikasjonene er basert på databaser som opprinnelig ble utviklet gjennom frivillig innsats. Applikasjonene er etter hvert blitt så viktige i BCC-forbundets drift, at driften er tatt over av faste medarbeidere. Det arbeides imidlertid også kontinuerlig med å gjøre det enklere for frivillige å bidra til utvikling av applikasjoner som fremmer BCC-forbundets formål. Det har også vært en del testing, utprøving og brukerstøtte for applikasjonene som er utviklet av underleddet.
- (26) Det følger av underleddets årsregnskap for 2022 at foreningen har hatt nesten syv millioner kroner i lønnskostnader av totale driftskostnader på i overkant av 20 000 000 kroner. Underleddet har også regnskapsført rundt fem millioner kroner under varekjøp –

konsulentytelser. I henhold til regnskapet hadde foreningen 10,13 årsverk sysselsatt i regnskapsåret 2022.

- (27) Underleddet har ikke oppgitt hvor mange timer eller årsverk som er knyttet til frivillig innsats. Lotterinemnda forstår det slik at forvaltningen av applikasjonene og tjenestene i stor grad blir utført av lønnede ansatte. Dette underbygges av underleddets beskrivelse av foreningens aktivitet, kostnader til lønn og antall årsverk. Selv om underleddet trolig har hatt noe frivillig innsats, kan ikke nemnda se at underleddet har dokumentert at det utgjør en viktig del av underleddets samlede virksomhet.
- (28) Klager har anført at underleddet ble etablert regnskapsåret 2022 og at det som følge av omorganiseringen var behov for nye rutiner, herunder utvikling av hvordan den frivillige innsatsen skal organiseres for fremtiden. Dette er utenforliggende forhold som ikke er relevante i vurderingen av om kravet til frivilling innsats er oppfylt.
- (29) Underleddet BCC-forbundets Fellestjenester har følgelig ikke dokumentert at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for, jf. forskriften § 5 femte ledd. Det skal følgelig avgrenses for underleddets søknadsgrunnlag i den samlede søknaden.
- (30) Lotteritilsynet har videre redusert BCC-forbundet og de øvrige underleddenes søknadsgrunnlag med til sammen 33 000 782 kroner, med den begrunnelse at kostnadene gjaldt viderefakturering mellom leddene i forbundet. Tilsynet viser til at dersom beløpet blir kompensert, vil det medføre dobbel kompensasjon internt i forbundet uten at leddene har hatt dobbel kostnad. Tilsynet viser også til at unntaket i merverdiavgiftsloven § 3-12 innebærer at det ikke er noen merverdiavgiftsbelastning hos det leddet som blir viderefakturert. Ifølge tilsynet vil kompensasjon til begge leddene, medføre dobbel kompensasjon for samme kostnad, uten at det har vært dobbel avgiftsbelastning.
- (31) Klager anfører at omorganiseringen ikke er begrunnet i et ønske om å oppnå avgiftsmessige fordeler. Omorganiseringen var utredet over en lang tidsperiode og var begrunnet i behovet for en bedre struktur for å kunne oppfylle trossamfunnets formål – ikke bare i Norge, men også internasjonalt. Ifølge klager foreligger det ikke hjemmel for å redusere søknadsgrunnlaget for kostnader, utelukkende fordi de er unntatt fra avgiftsplikt. Det er en forutsetning for forenklet søknadsmodell at søknadsgrunnlaget ikke baseres på faktisk merverdiavgiftskostnad, slik tilfellet motsetningsvis er for dokumentert modell.
- (32) Tidligere år har BCC og tilhørende underledd søkt om merverdiavgiftskompensasjon gjennom BCC (nå BCC Norge). I 2023 søkte BCC gjennom sentralleddene BCC Norge og BCC-forbundet. I forbindelse med årets søknad mottok Lotteritilsynet kopi av brev fra Skatteetaten til BCC datert 23. september 2020 og 1. november 2021. Brevene gjaldt spørsmål og veiledning relatert til merverdiavgiftsloven § 3-12 fjerde ledd. I henvendelsene til Skatteetaten ønsket BCC blant annet tilbakemelding på om omsetning mellom et BCC-forbund, og norske og utenlandske enheter som tas opp i forbundet, ville være omfattet av unntaket i merverdiavgiftsloven § 3-12 fjerde ledd, samt veiledning om hvilke kostnader som er omfattet av unntaket. I det første brevet fremgår det at BCC i 2020 vedtok en omorganisering for å legge til rette for en forbundsmodell med BCC som sentralledd, hvor ulike utøvende organisasjoner og lokalmenigheter som selvstendige enheter kan knytte seg opp mot BCC-forbundet gjennom en formalisert prosess med godkjenning av representantskapet. Det fremgår av brevet at:

«Etter omorganiseringen er det ønskelig å legge til rette for omsetning mellom enhetene i forbundet, herunder også muligvis mellom norske enheter og enheter i utlandet. Dette vil på den ene side kunne dreie seg om viderebelastning av administrative tjenester («shared service center»-tjenester) som IT, regnskap, compliance-håndtering av skattefradragsordning og statlige støtteordninger m.v. På den annen side kan det være aktuelt å omsette andre ideelle tjenester mellom de ulike leddene i «forbundet», f.eks. at mediestiftelsen produserer filmer med kristent innhold til de internasjonale konferansene m.v. Tjenestene vil i alle tilfeller knytte seg til organisasjonens kristne ideelle formål. De aktuelle tjenestene vil bli produsert og utført av det ledd som yter tjenesten, og vil således ikke bli utført av et rettssubjekt utenfor organisasjonen. Det legges videre opp til at tjenestene ikke vil bli omsatt til subjekter utenfor forbundet, og vederlaget vil bli basert på hel eller delvis kostnadsdekning.»

- (33) Klager har i brev 21. november 2023 opplyst at andelen av søknadsgrunnlaget som består av viderefakturerings mellom ledd i BCC-forbundet (sentralleddet og underleddene) er på 33 126 172 kroner. Lotterinemnda forstår det slik at en vesentlig del av beløpet består av viderefakturerings av rene utlegg mellom leddene i forbundet. Nemnda viser blant annet til fakturanr. 200331, der BCC-forbundets Fellestjenester viderefakturerer kostnader for IT utstyr som underleddet har anskaffet for BCC Event STI. Kostnadene blir videre ført i regnskapet til begge leddene, og inngår i søknadsgrunnlaget til begge leddene. Nemnda vil først ta stilling til om slike kostnader som består av viderefakturerings av rene utlegg mellom leddene i forbundet, kan inngå i søknadsgrunnlaget til begge leddene.
- (34) Det følger av forskriften § 1 at ordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester. Det er ingen tvil om at ordningen er ment å dekke/kompensere for merverdiavgift som frivillige organisasjoner har i forbindelse ved kjøp av varer og tjenester. Dette kan utledes direkte av navnet på ordningen, formålsbestemmelsen og forskriften § 8 som sier at søknadsbeløpet i dokumentert modell er «merverdiavgiftskostnader på varer og tjenester basert på regnskapet ett år tilbake i tid (...)». Etter dokumentert modell skal søknadsbeløpet uttrykkelig i utgangspunktet utgjøre de reelle merverdiavgiftskostnadene til søkerorganisasjonen.
- (35) I forenklet modell fastsetter forskriften § 7 at «søknadsgrunnlaget» beregnes på grunnlag av «totale driftskostnader (...). Totale driftskostnader skal hentes fra revidert og godkjent regnskap ett år tilbake i tid». Selv om søknadsgrunnlaget baseres på totale driftskostnader fra revidert og godkjent regnskap ett år tilbake i tid, er det på det rene at søknadsbeløpet, på samme måte som ved dokumentert modell, er ment å gjenspeile søkerorganisasjonens reelle merverdiavgiftskostnader. Dette betyr for det første, uavhengig av hvilken modell det søkes om kompensasjon etter, at kostnadene som inngår i søknadsgrunnlaget, må være reelle. En kostnad som er viderefakturert til og refundert av et annet ledd i samme forbund, kan ikke anses å være reell for begge organisasjonene, da det ene leddet har fått sine kostnader refundert. Dersom begge leddene fikk innvilget kompensasjon for den samme kostnaden, ville det medført dobbel kompensasjon, uten at det reelt forelå en dobbel kostnad. Nemnda legger til grunn at en slik løsning ville vært i strid med formålet i § 1, og prinsippet om at det kun er faktiske kostnader som skal inngå i søknadsgrunnlaget, jf. forskriften § 7 første ledd.
- (36) Lotterinemnda bemerker videre at kompensasjonsprosenten på 8 prosent og 6 prosent av søknadsgrunnlaget i forskriften § 7 siste ledd, er fastsatt med bakgrunn i IRIS-rapporten fra 2008. På side 9 i rapporten fremgår det at:

«Merverdiavgiftsbelastning. Den merverdiavgiftsbelastning (før eventuelle refusjoner) som påføres frivillige virksomheter skjer gjennom kjøp av varer og tjenester over driften, samt ved merverdiavgiftspliktige investeringer. I gjennomsnitt for alle virksomheter utgjør merverdiavgiftspliktige utgifter omtrent 35 prosent av samlede driftskostnader. Merverdiavgiftsbelastningen er relativt sett størst for de små og mellomstore virksomhetene. Deres kjøp av merverdiavgiftbelagte varer og tjenester utgjør ca. 35-45 prosent av driftskostnadene. Andelen er størst for de små virksomhetene. For store virksomheter utgjør de merverdiavgiftspliktige utgiftene om lag 30 prosent av driftsbudsjettene.

Momsbelastningen er relativt sett klart større for de små og mellomstore virksomhetene enn for de store. Det kan illustreres ved et eksempel der det forutsettes en gjennomsnittlig momssats på 20 prosent for virksomhetenes kjøp av momsbelagte varer og tjenester. En virksomhet med 80.000 kroner i inntekter og utgifter og som bruker 45 prosent av sitt budsjett til avgiftspliktige varer og tjenester, betaler 36.000 kroner for dette. Herav er 6.000 kroner merverdiavgift (36.000 kroner multiplisert med 0,2/1,2). Den inngående merverdiavgiften utgjør for denne virksomheten 7,5 prosent av totalbudsjettet. En annen virksomhet med inntekter og utgifter på 4 millioner kroner og som bruker 30 prosent av sitt budsjett til momsbelagte varer og tjenester, bruker 1,2 millioner kroner på dette. Herav er 200.000 kroner merverdiavgift (1,2 millioner kroner multiplisert med 0,2/1,2). Den inngående merverdiavgiften utgjør for denne virksomheten 5 prosent av totalbudsjettet.»

- (37) Rapporten viser at kompensasjonsprosenten i forskriften § 7 siste ledd er basert/beregnet på den reelle merverdiavgiftsbelastningen som frivillige organisasjoner har hatt ved kjøp av varer og tjenester. Dette underbygger at intensjonen med forenklet modell, og årsaken til at det er de totale driftskostnadene som utgjør søknadsgrunnlaget, er å gjøre ordningen administrativt håndterbar for søkerne og staten. Formålet med forenklet modell er ikke å åpne for at søkere kan oppnå høyere merverdiavgiftskompensasjon enn selve merverdiavgiftsbelastningen, eksempelvis via viderefaktureringsinternt i et forbund. Dette gjelder selv om kompensasjonsbeløpet i enkelte tilfeller riktignok kan være større eller mindre etter forenklet modell, enn etter dokumentert modell. Det fremgår også av Kulturdepartementets høringsnotat – kompensasjon for merverdiavgiftskostnader til frivillige organisasjoner fra 2010 at forenklet modell er utarbeidet for at ordningen skal være administrativt håndterbar for frivillig sektor og staten.
- (38) Lotterinemnda forstår det slik at det ikke er beregnet merverdiavgift på viderefaktureringskostnader mellom leddene i BCC-forbundet, da dette utgjør «[o]msetning av tjenester [...] til ledd innenfor samme organisasjon», jf. merverdiavgiftsloven § 3-12. Skatteetaten har i brev 23. september 2020 avgitt en bindende forhåndsuttalelse om at norske og utenlandske enheter som tas opp i forbund med BCC, vil anses som «ledd innenfor samme organisasjon», slik at omsetning av tjenester mellom disse leddene er unntatt merverdiavgiftsloven. I Skatteetatens brev av 1. november 2021 er det inntatt et sitat fra BCC. Klager bekrefter der at avgiftsbelastningen ville vært den samme uavhengig av om organisasjonen hadde vært organisert i en stor enhet som kjøpte tjenester fra underleverandører eller om organisasjonen valgte å organisere seg i flere enheter, slik klager nå har gjort. Omorganiseringen medførte derfor ikke noen økning i avgiftsbelastningen for forbundet. Unntaket i merverdiavgiftsloven § 3-12 tar nettopp sikte på å hindre at måten organisasjonene løser sine fellesoppgaver får betydning for avgiftsbelastningen. Konsekvensen av omorganiseringen vil følgelig være at eventuell tildeling av kompensasjon til både det leddet som får refusjon og det leddet

som blir viderefakturert, medfører dobbel kompensasjon for samme kostnad uten at det har vært dobbel avgiftsbelastning.

- (39) Klager har anført at det etter forenklet modell ikke er hjemmel til å trekke ut kostnader som ikke er positivt listet opp i forskriften. Dersom det ble åpnet for det, mener klager at dette vil gi en vilkårlig og lite forutsigbar regel som blir vanskelig å praktisere. Lotterinemnda ser at søknadsgrunnlaget etter forenklet modell i utgangspunktet er totale driftskostnader hentet fra revidert og godkjent regnskap ett år tilbake i tid, jf. forskriften § 7, og at det etter ordlyden ikke er relevant om det er beregnet merverdiavgift på kostnadene. Etter nemndas syn må kostnader som faller inn under merverdiavgiftsloven § 3-12 fjerde ledd anses å være i en særstilling, da formålet med bestemmelsen er å forhindre at veldedige og allmenntilgynnslige organisasjoner skal måtte fakturere merverdiavgift til ledd innenfor samme organisasjon. Når lovgiver på dette grunnlaget har valgt å holde kostnadene utenfor merverdiavgiftsloven, og det som følge av dette ikke foreligger dobbel avgiftsbelastning, kan det ikke samtidig ha vært intensjonen at kostnadene skal inngå i søknadsgrunnlaget til både leddet som har fått refusjon og leddet som blir viderefakturert. Dersom avgiftsbelastningen er den samme, uavhengig av omorganiseringen, vil tildeling av kompensasjon basert på intern viderefakturerings medføre dobbel kompensasjon. Dette vil kunne åpne for at merverdiavgifts-kompensasjonen blir langt høyere enn hva avgiftsbelastningen skulle tilsi. Merverdiavgiftsloven § 3-12 er en særregel, og nemnda kan derfor ikke se at justering av søknadsgrunnlaget med det som er viderefakturert internt uten merverdiavgift gir en vilkårlig og uforutsigbar regel. Organisasjoner som omfattes av unntaket i merverdiavgiftsloven § 3-12 kan enkelt justere søknadsgrunnlaget for beløp som er fakturert internt uten merverdiavgift og som ellers ville innebåret dobbel kompensasjon for samme kostnad. Basert på dette og det som er nevnt ovenfor i premiss 34-38, legger nemnda til grunn at kostnader som består av viderefakturerings av rene utlegg mellom leddene i forbundet, ikke kan inngå i søknadsgrunnlaget til begge leddene. Nemnda er enig i at det derfor må avgrenses for kostnader knyttet til viderefakturerings av rene utlegg mellom leddene i forbundet.
- (40) I klagen er det anført at det ikke er riktig at hele beløpet på 33 126 172 kroner består av kostnader som er bokført to ganger. Det vises blant annet til to fakturer som angir tjenesten «honorar». Klager anfører at dette ikke er viderefakturerings av kostnader som er kjøpt inn fra andre leverandører.
- (41) Lotterinemnda er enig i at enkelte deler av det avgrensende beløpet gjelder honorarer, og at det ikke fremstår som viderefakturerings av rene utlegg for kostnader som er kjøpt inn fra eksterne leverandører. Nemnda legger likevel til grunn at uavhengig av om varen/tjenesten er kjøpt fra en ekstern leverandør og så viderefakturert, eller om tjenesten er produsert internt og så viderefakturert, så foreligger det ikke en reell kostnad hos det leddet som har viderefakturert kostnaden. Nemnda forstår det også slik at det ikke er beregnet merverdiavgift på viderefakturerings av «honorar», da dette er omsetning av tjenester til ledd innenfor samme organisasjoner som faller inn under merverdiavgiftsloven § 3-12. På samme grunnlag som er skissert ovenfor i premiss 34-39, legger nemnda til grunn at det ikke er intensjonen at slike kostnader skal inngå i søknadsgrunnlaget til både leddet som får refusjon og leddet som blir viderefakturert.
- (42) Lotterinemnda legger til grunn at beløpet på 33 000 782 kroner hovedsakelig gjelder kostnader som består av viderefakturerings av rene utlegg, eller kostnader som er refundert ved viderefakturerings internt forbundet uten at det er beregnet merverdiavgift. Dette

fremgår også av klagers e-post 21. november 2023, og er ikke bestridt i klagen eller i merknader til nemnda. Det er klagers ansvar å dokumentere hvilke kostnader som kan være kompensasjonsberettiget og foreta en avgrensning i søknaden av hvilke kostnader som skal være med i søknadsgrunnlaget, jf. forskriften § 5 niende ledd første setning. Klager har verken i søknaden, klagen eller merknader dokumentert enkeltkostnader som eventuelt kan være kompensasjonsberettiget. Nemnda har på bakgrunn av dette kommet til at beløpet på 33 000 782 kroner i utgangspunktet ikke er kompensasjonsberettiget.

- (43) Klager har i brev 12. juni 2024 anført at det uansett er feil å trekke ut kostnader for tjenester fra BCC-forbundets Fellestjenester, BCC Event AS og BCC Property AS. Det vises til at ingen av disse har fått kompensasjon og at det derfor ikke kan bli noen «dobbel» kompensasjon, slik det forutsettes i vedtaket. Ifølge klager er totalbeløpet for disse tjenestene 12 329 052 kroner.
- (44) Lotterinemnda kan ikke se at saken er tilstrekkelig opplyst til at nemnda kan ta stilling til om viderefakturerings fra BCC-forbundets Fellestjenester, BCC Event AS og BCC Property AS, kan inngå i søknadsgrunnlaget til leddene som er blitt viderefakturert. På grunn av hensynet til kontradiksjon og sakens opplysning, samt for å sikre at problemstillingen blir behandlet i to instanser, anser nemnda det som er riktig at tilsynet vurderer dette i førsteinstans ved ny behandling av søknaden.

Konklusjon

- (45) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at den delen av Lotteritilsynets vedtak som gjelder viderefakturerings fra BCC-forbundets Fellestjenester, BCC Event AS og BCC Property AS på totalt 12 329 052 kroner skal oppheves, og sendes tilbake til Lotteritilsynet for ny behandling. Lotterinemnda opprettholder de øvrige delene av Lotteritilsynets vedtak.

Vedtak

Lotteritilsynets vedtak 20. desember 2023 oppheves delvis. Saken sendes tilbake til Lotteritilsynet for delvis ny behandling.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur